

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET DE
PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN HAAR
LIDSTATEN, ENERZIJD, EN DE LEDEN VAN DE ORGANISATIE VAN
STATEN IN AFRIKA, HET CARIBISCH GEBIED EN DE STILLE OCEAAN,
ANDERZIJD, ONDERTEKEND TE APIA, SAMOA, OP 15 NOVEMBER 2023.**

Samenvatting

De voorliggende partnerschapsovereenkomst wordt het nieuwe wettelijk kader voor de betrekkingen van de Europese Unie met de 79 Staten van Afrika, het Caribische Gebied en de Stille Oceaan (de ACS-staten)

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Op 23 juni 2000 werd in Cotonou, de belangrijkste havenstad van het Afrikaanse land Benin, de Partnerschapsovereenkomst tussen de Staten van Afrika, het Caribische Gebied en de Stille Oceaan (de ACS-staten) en de Europese Unie (EU) en haar lidstaten ondertekend. Deze overeenkomst vervangt de vierde ACS-EG-Convention ("Lomé IV") van 1975.

De overeenkomst van Cotonou heeft tot doel het terugdringen en uiteindelijk uitroeien van armoede, en bijdragen tot de geleidelijke integratie van de ACS-staten in de wereldeconomie. Zij is gebaseerd op drie pijlers: ontwikkelingssamenwerking, samenwerking op economisch en handelsgebied en de politieke dimensie.

De Cotonou-overeenkomst werd gesloten voor een periode van 20 jaar. De overeenkomst zou aanvankelijk in februari 2020 aflopen, maar de bepalingen ervan werden meerdere keren verlengd. De voorliggende partnerschapsovereenkomst wordt het nieuwe wettelijk kader voor de betrekkingen van de EU met de 79 ACS-staten.

B. Inhoud

De voorliggende overeenkomst bestaat uit een gemeenschappelijke sokkel en drie regionale partnerschappen. De sokkel, die geldt voor alle leden van het partnerschap, betreft de algemene doelstellingen, beginselen en prioriteiten en maakt meer samenwerking op internationaal niveau mogelijk. Het zwaartepunt ligt echter bij de regionale partnerschappen, waarin regiospecifieke prioriteiten worden bepaald ten aanzien van landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan.

De overeenkomst staat open voor en nodigt uit tot betrokkenheid of toetreding van derde landen, mits die dezelfde waarden onderschrijven, bijdragen tot het verwezenlijken van de doelstellingen, en dezelfde belangen hebben.

De doelstelling van deze overeenkomst is om een nieuw politiek, economisch en sectoraal evenwichtig partnerschap met de ACS-landen tot stand te brengen. Het gaat om meer dan alleen ontwikkelingssamenwerking. De overeenkomst is gericht op het bevorderen van duurzame en inclusieve ontwikkeling, met als uitgangspunt de uitvoering van Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering. Bovendien bevat het akkoord niet langer een directe koppeling met het financiële instrument van de EU.

Er wordt gestreefd naar het opbouwen van vreedzame en veerkrachtige staten en samenlevingen. De overeenkomst heeft tot doel investeringen te stimuleren, de ontwikkeling van de particuliere sector te steunen en de regionale integratie te verbeteren. De overeenkomst is erop gericht alle dimensies van armoede uit te bannen.

De overeenkomst streeft naar het efficiënt bestrijden van terrorisme, het benutten van de voordelen van een goed beheerde migratie, het indammen van de irreguliere migratie en het aanpakken van de diepere oorzaken ervan alsook naar het volledig nakomen van de internationale verplichtingen op het vlak van de mensenrechten, fundamentele vrijheden en democratische beginselen.

Daarnaast maakt de overeenkomst het mogelijk op het wereldtoneel gemeenschappelijke standpunten in te nemen en hierdoor het multilateralisme en een op regels gebaseerde wereldorde te versterken.

De algemene strategische prioriteiten van deze overeenkomst zijn:

- mensenrechten, democratie en goed bestuur in mensgerichte en op rechten gebaseerde samenlevingen;
- vrede en veiligheid;
- menselijke en sociale ontwikkeling;
- ecologische duurzaamheid en klimaatverandering;
- duurzame en inclusieve economische groei en ontwikkeling; en
- migratie en mobiliteit.

De strategische prioriteiten van het **Afrika Protocol** zijn als volgt:

- inclusieve en duurzame economische groei en ontwikkeling;
- menselijke en sociale ontwikkeling;
- milieu, beheer van natuurlijke hulpbronnen en klimaatverandering;
- vrede en veiligheid;
- mensenrechten, democratie en bestuur;
- migratie en mobiliteit.

De strategische prioriteiten van het **Caribisch Protocol** zijn als volgt:

- versterken van het politieke partnerschap, dat zal worden geschraagd door regelmatige en doeltreffende dialogen en de bevordering van gemeenschappelijke belangen;
- verdiepen van de economische betrekkingen, het bevorderen van transformatie en diversificatie, het ondersteunen van inclusieve en duurzame economische groei en ontwikkeling door middel van handel, investeringen, ontwikkeling van de particuliere sector en duurzame industrialisatie;
- verbeteren van de ecologische duurzaamheid en klimaatbestendigheid, streven naar duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen en versterking van rampenbeheer;
- opbouwen van inclusieve, vreedzame en veilige samenlevingen met bijzondere aandacht voor mensenrechten, gendergelijkheid, justitie en bestuur, met inbegrip van financieel bestuur en burgerveiligheid;
- investeren in sociale en menselijke ontwikkeling, strijd tegen armoede en groeiende ongelijkheid, migratie beheersen, goed gebruik maken van de kennis, ondernemersvaardigheden en investeringen van de diaspora en ervoor zorgen dat niemand wordt vergeten ("leave no one behind").

De doelstellingen van het **Stille Oceaan Protocol** zijn als volgt:

- versterking van het politieke partnerschap, dat zal worden geschraagd door regelmatige en doeltreffende dialogen en de bevordering van gemeenschappelijke belangen;
- verbetering van de weerbaarheid van milieu en klimaat, streven naar duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen;
- bouwen aan democratische, vreedzame samenlevingen gebaseerd op rechtsprincipes en eerbiediging van de rechtsstaat en goed bestuur, en vooruitgang boeken op het gebied van gendergelijkheid en financieel bestuur;
- ondersteuning van inclusieve en duurzame economische groei door investeringen en ontwikkeling van de particuliere sector te stimuleren, met bijzondere aandacht voor de blauwe economie en meer connectiviteit;
- steun voor concrete maatregelen die gericht zijn op het versterken van zowel het oceaانبbeheer als het behoud en het duurzame beheer van levende mariene hulpbronnen, met inbegrip van visserij;
- investeren in menselijke en sociale ontwikkeling, strijd tegen ongelijkheden en "leave no one behind", met bijzondere aandacht voor zowel de jeugd als economische, sociale en politieke emancipatie van vrouwen en meisjes.

C. Procedureverloop

Totstandkoming

De Raad van de Europese Unie verleende op 22 juni 2018 machtiging aan de Europese Commissie om de onderhandelingen te openen over een nieuwe partnerschapsovereenkomst tussen de EU en de leden van de Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (OACPS). De formele gesprekken startten in september 2018. De ACS-groep heeft haar eigen onderhandelingsstandpunt op 30 mei 2018 aangenomen, tijdens de ACS-Raad van Ministers.

Op 3 december 2020 bereikten de EU en de Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan een politiek akkoord over de opvolger van de partnerschapsovereenkomst van Cotonou.

De onderhandelingen werden afgerond met de parafering van een ontwerpovereenkomst op 15 april 2021, op basis van het politieke compromis dat in december 2020 tussen de hoofdonderhandelaars werd bereikt.

De voorliggende overeenkomst werd op 15 november 2023 in Apia, Samoa, ondertekend.

Wergroep gemengde verdragen

De Wergroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de ICBB, legde op 14 september 2021 het gemengd karakter van de overeenkomst vast. Zowel de bevoegdheden van de federale overheid als die van de gemeenschappen, de gewesten, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie komen aan bod.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de Europese Unie en derde landen.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht advies uit op 17 juli 2025 met kenmerk 77.828/VR.

a. Vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie

De Raad van State stelt, in lijn met eerdere adviezen, dat het beter was geweest om de Franse Gemeenschapscommissie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (FGC) op te nemen in de vermelding van al de bevoegde overheden.

De stelling dat de FGC bij de ondertekening van gemengde verdragen zou moeten worden vermeld, berust niet op een juridische grond maar op een opportuniteitsoverweging. De grondslag van de vermelding van de gemeenschappen en de gewesten in de aanhef van gemengde verdragen is immers het samenwerkingsakkoord Gemengde Verdragen van 8 maart 1994 en de op grond daarvan in de ICBB uitgewerkte ondertekeningsformules. De FGC is evenwel geen partij bij dit samenwerkingsakkoord, en er is geen juridische verplichting om de FGC op dezelfde manier bij de totstandkoming van gemengde verdragen te betrekken als de gemeenschappen en de gewesten.

Artikel 167 van de Grondwet (Gw.) dat bij de totstandkoming van verdragen het beginsel 'in foro interno, in foro externo' huldigt en dat gelijktijdig met artikel 138 Gw. over de decreetgevende bevoegdheid van de FGC werd aangenomen, voorziet niet in een internationale bevoegdheid van de FGC, en de FGC is evenmin partij bij de samenwerkingsakkoorden rond buitenlands beleid. In een deel van de Franstalige rechtsleer stelt men dat dit een vergetelheid zou zijn van de grondwetgever (R. WITMEUR, *La Commission Communautaire Française: une copie à revoir pour un État fédéral achevé?*, Brussel, Bruylant, 1995, 62).

De Vlaamse Regering is evenwel van oordeel dat er geen principieel bezwaar bestaat tegen een verschillende benadering door de grondwetgever van de gemeenschappen en de gewesten, die op grond van artikel 1 Gw. de constituerende delen zijn van de federale staat, en een afgeleide instantie zoals de FGC.

Een soortgelijk verschil wordt overigens ook gemaakt voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Voor de GGC werd immers een aparte regeling getroffen op grond waarvan zij wel per ordonnantie haar instemming betuigt met verdragen die betrekking hebben op persoonsgebonden aangelegenheden, maar geen machtiging tot ondertekening verleent.

Een deel van de rechtsleer analyseert het feit dat in artikel 167 Gw. geen sprake is van verdragsluitende bevoegdheden voor de FGC dan ook terecht als een verschil in behandeling gestoeld op de Grondwet zelf, die dus geen ontoelaatbare discriminatie uitmaakt in vergelijking met de gemeenschappen en gewesten (M.

LEROY & A. SCHAUS; "Les relations internationales", in X, Les réformes institutionnelles de 1993. Vers un fédéralisme achevé?, Brussel, Bruylant, 1994, 40 en verder). In een eerder advies van 1998 maakte de Raad van State zelf overigens al duidelijk dat de betrokkenheid van de FGC bij de totstandkoming van gemengde verdragen niet noodzakelijk op dezelfde manier moet worden geregeld als voor de gemeenschappen en de gewesten.

De Raad spreekt in dat advies over een of andere betrokkenheid ("d'une manière ou d'une autre", advies 22.270/4 van 18 maart 1998). Het feit dat voor de GGC geopteerd is voor een andere vorm van betrokkenheid, waarbij zij geen machtiging dient te verlenen tot ondertekening en niet vermeld wordt onder de Belgische handtekening, toont aan dat er verschillende gradaties van betrokkenheid mogelijk zijn.

De stelling van de Raad dat het tot de rechtszekerheid zou bijdragen wanneer de FGC bij een gemengd verdrag onder de handtekening van België wordt vermeld, kan evenmin worden onderschreven. België is immers als staat partij bij een gemengd verdrag en ook internationaal aansprakelijk voor de naleving ervan. De gemeenschappen, gewesten en gemeenschapscommissies zijn geen zelfstandige partijen bij het gemengde verdrag in kwestie, maar komen, gelet op hun autonomie, tussen in de totstandkomings- en instemmingsprocedure. Het is evenwel de Koning die de gemengde verdragen namens België als geheel op internationaal vlak bekrachtigt (artikel 12 en 13 van het samenwerkingsakkoord Gemengde Verdragen van 8 maart 1994). De vermelding van de gemeenschappen en gewesten in de aanhef van een gemengd verdrag maakt van de gemeenschappen en de gewesten geen afzonderlijke partijen, en dient veeleer het doel van de internationale uitstraling van het federale karakter van de Belgische staat.

Het is daarom verantwoord dat deze vermelding enkel betrekking heeft op de gemeenschappen en gewesten, krachtens artikel 1 Gw. de dragers van de federatie, en niet op afgeleide instanties als de gemeenschapscommissies. Er anders over oordelen zou indruisen tegen artikel 1 Gw.

b. Gevolgen voor de Belgische rechtsorde – multilaterale verdragen

De Raad van State onderzoekt bij een voorontwerp van decreet dat instemt met een verdrag ook de gevolgen voor de Belgische rechtsorde. Bij de uitvoering van zo'n verdrag moeten vaak aanpassingen gebeuren in de Belgische regelgeving, uiterlijk wanneer het verdrag in werking treedt.

De Raad merkt op dat hoewel België reeds partij is bij de multilaterale (basis)verdragen voor verschillende door de overeenkomst geviseerde aangelegenheden, dit niet steeds het geval is.

Zo verbindt België zich ertoe de toepasselijke IAO-verdragen die zij hebben geratificeerd, ten uitvoer te leggen en verdere ratificaties te bevorderen. De Raad merkt op dat België weliswaar partij is bij de fundamentele en prioritaire IAO-verdragen, maar nog niet bij alle toepasselijke IAO-verdragen.

Verder stelt de Raad dat België het facultatief protocol bij het verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing nog niet heeft geratificeerd. Ook de overeenkomst van 22 november 2009 inzake havenstaatmaatregelen om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen, werd nog niet ondertekend door België.

Artikel 78, lid 2, van de overeenkomst verplicht de partijen ertoe de nodige stappen te zetten voor ratificatie, toetreding, uitvoering en omzetting van toepasselijke internationale verdragen en overeenkomsten, hoewel onduidelijk blijft welke verdragen precies bedoeld worden. Gezien het opschrift van artikel 78 ("Multilateralisme en global governance") en de verwijzing naar een op regels gebaseerde wereldorde met de VN als kern, lijkt het te gaan om VN-verdragen. Artikel 3, lid 3, van het Regionaal Protocol Caribisch Gebied bevat een vergelijkbare verbintenis, maar breidt deze uit tot verdragen binnen andere internationale en regionale fora, met betrekking op mondiale kwesties zoals klimaat, oceaangovernance, mensenrechten en vrede. Artikel 32 van datzelfde protocol benadrukt specifiek de inzet voor universele ratificatie en toepassing van internationale mensenrechteninstrumenten.

De Raad beveelt dan ook aan om de draagwijdte van deze engagementen in de memorie van toelichting te verduidelijken en aan te geven op welke manier hieraan uitvoering zal worden gegeven.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerkingen. De EU heeft bevoegdheid op het gebied van visserij en is ook partij bij de overeenkomst van 22 november 2009. De Vlaamse instemmingsprocedure voor het facultatief protocol werd afgerond met het decreet van 13 juli 2012.

c. Onduidelijke bepalingen

De Raad van State merkt op dat de overeenkomst een aantal onduidelijke bepalingen. Zo rijst de vraag wat in artikel 12, lid 6, van de overeenkomst moet worden begrepen onder de verplichting om tot een billijke belastingheffing te komen.

De Vlaamse Regering verwijst hierbij naar de mondiale en Europese normen over billijke belastingheffing.

Met betrekking tot artikel 82, lid 5, van de Overeenkomst rijst de vraag wie "de verder gevorderde OACPS-leden zijn.

De Vlaamse Regering verwijst hierbij de OESO-DAC-lijst. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de minst ontwikkelde landen en lage-inkomenslanden versus die landen behorende tot de landen die tot de lagere of hogere midden-inkomstencategorie behoren.

d. Mechanismen van dialoog en besluitvorming

De Raad van State merkt op dat de overeenkomst voorziet in verschillende mechanismen van dialoog (raden, comité, vergaderingen, werkgroepen, enz.). Die mechanismen van dialoog, overleg en raadpleging kunnen ook betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren, zodat bijzondere afspraken zullen moeten worden gemaakt over de vertegenwoordiging en de betrokkenheid van alle overheden bij de standpuntbepaling in die organen. De Raad verwijst hierbij naar het eerder gegeven advies met kenmerk 53.978/VR waarin de Raad aangeeft dat het noodzakelijk is om binnen België ook de nodige procedures op te zetten om de Belgische standpuntbepaling en vertegenwoordiging in deze raad en dit comité te regelen. Het huidige samenwerkingsakkoord inzake de vertegenwoordiging in de Raad van de Europese Unie van 8 maart 1994 biedt onvoldoende juridische basis.

Zoals de Raad opmerkt, moeten de vertegenwoordiging en de standpuntbepaling namens België in die mechanismen in afwachting van een samenwerkingsakkoord overeenkomstig artikel 92bis, §4bis, tweede lid, BWHI, het voorwerp uitmaken van een overleg tussen de betrokken regeringen (BWHI: bijzondere wet tot hervorming der instellingen).

In de praktijk gebeurt dit in de zogenaamde DGE-coördinatie, voorzien door het voormelde samenwerkingsakkoord inzake de vertegenwoordiging in de Raad van de Europese Unie van 8 maart 1994 (DGE: directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie). De Vlaamse Regering is vragende partij om bij herziening van dit en andere samenwerkingsakkoorden, die binnen het Overlegcomité aan bod komen, het toepassingsgebied uit te breiden naar hogervermelde mechanismen.

De Raad van State stelt vast dat in de overeenkomst machten worden overgedragen aan een supranationale instelling. Zo worden bijvoorbeeld de OACPS-EU-Raad van Ministers en de Regionale Raden van Ministers de bevoegdheid verleend om besluiten te nemen die bindend zijn voor de partijen. Dit betekent dat de partijen in principe vooraf instemmen met de bindende kracht van toekomstige besluiten binnen de grenzen van de Overeenkomst.

e. Wijzigingen aan de overeenkomst en bijlagen

Formele wijzigingen van de Overeenkomst vereisen, conform artikel 167 van de Grondwet, voorafgaande instemming van alle betrokken parlementen voordat ze rechtsgevolgen hebben.

De Raad merkt op dat artikel 99, lid 4, van de overeenkomst voorziet in de mogelijkheid van de wijzigingen van "de bijlagen bij de overeenkomst" door de OACPS-EU-Raad van Ministers. Die bijlagen (en dus ook de wijzigingen ervan) zijn juridisch bindend voor de partijen. In artikel 99, lid 5, van de overeenkomst wordt bepaald dat wijzigingen aan de regionale protocollen kunnen worden aangebracht. Overeenkomstig artikel 99, lid 6, van de overeenkomst kan de OACPS-EU-Raad van Ministers de overgangsmaatregelen die nodig zijn vaststellen indien een nieuwe overeenkomst tussen de partijen wordt overwogen en totdat die overeenkomst in werking treedt of voorlopig wordt toegepast. Artikel 102, lid 4, betreft de nodige overgangs- of wijzigingsmaatregelen vaststellen bij toetreding van een nieuwe staat.

De Raad van State merkt op dat het in artikel 3 van het voorgelegde voorontwerp van decreet enkel wordt voorzien in een voorafgaande instemming van het Vlaams Parlement met de wijzigingen aan de bijlagen en de regionale protocollen overeenkomstig artikel 99, leden 4 en 5, van de Overeenkomst. Er wordt niet voorzien in een voorafgaande instemming voor de eventuele verdragswijzigingen overeenkomstig de artikelen 99, lid 6, en 102, lid 4, van de Overeenkomst.

Indien de Wetgevende Kamers de grenzen van de toekomstige wijzigingen kennen en uitdrukkelijk aangeven dat ze instemmen met die wijzigingen, bestaat er geen bezwaar. De Raad van State is van mening dat aan deze voorwaarde is voldaan voor de voorziene wijzigingen in artikel 99, lid 4 en lid 6. De voorziene wijzigingen in de artikelen 99, lid 5, en 102, lid 4, zijn te ruim en te onbepaald.

Artikel 3 van het ontwerp van decreet werd in die zin aangepast.

Daarnaast moet het ontwerp van decreet volgens de Raad ook worden aangevuld met een bepaling die de regering verplicht om aan het Vlaams Parlement de wijzigingen mee te delen binnen een vastgestelde termijn. Dit zou het Vlaams Parlement de mogelijkheid bieden aan te geven dat ze een bepaalde wijziging niet goedkeurt. De wijziging dient ook te worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad opdat ze uitwerking zou hebben in het interne recht.

Op die aanbeveling om de wijzigingen mee te delen aan het Vlaams Parlement en bekend te maken in het Belgisch Staatsblad wordt niet ingegaan: de wijzigingen zullen immers reeds in het *Publicatieblad van de Europese Unie* worden bekendgemaakt, en het akkoord voorziet niet in de mogelijkheid dat een parlement van een lidstaat zich verzet tegen de wijziging van een bijlage. Bovendien is het zo dat dergelijke wijzigingen normaliter zullen worden doorgevoerd om gelijke tred te houden met de ontwikkeling van de EU-wetgeving en toepasselijke normen uit internationale instrumenten die de partijen relevant achten.

f. Internationale regels

De overeenkomst bevat regels van afgeleid internationaal recht zoals bijvoorbeeld de besluiten van de OACPS-EU-Raad van Ministers, de Regionale Raden van Ministers en het OACPS-EU-Comité op het niveau van ambassadeurs of hoge ambtenaren. De Raad merkt op dat bij gebreke aan bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, deze bepalingen uit deze internationale regels en normen niet kunnen worden ingeroepen tegen particulieren. Deze internationale regels en normen dienen dus samen met de voorliggende overeenkomst in het Belgisch Staatsblad te worden bekendgemaakt.

De Vlaamse Regering stipt aan dat de publicatie van gemengde internationale akkoorden gebeuren door de zorg van de federale overheid.

g. Voorlopige toepassing

Tot slot merkt de Raad van State op dat artikel 98, lid 4, van de overeenkomst voorziet in de mogelijkheid om deze overeenkomst geheel of gedeeltelijk voorlopig toe te passen overeenkomstig hun respectieve interne procedures.

Voorlopige toepassing is enkel mogelijk voor de artikelen die onder de exclusieve bevoegdheid van de EU behoren. De Vlaamse Regering verwijst hierbij naar artikel 4 van het Besluit (EU) 2023/2861 van de Raad van 20 juli 2023 betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de leden van de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, anderzijds.

De Raad van State is van mening dat de voorlopige toepassing van de overeenkomst kan worden aanvaard.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN VAN DE PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST

Deel I – Algemene bepalingen

De overeenkomst zal een nieuw versterkt politiek partnerschap tussen de partijen tot stand brengen. Deze overeenkomst draagt bij tot de verwezenlijking van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's), met de agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering als bredere kaders waarbinnen het partnerschap zijn beslag krijgt.

De doelstellingen van deze overeenkomst zijn:

- de mensenrechten, de democratische beginselen, de rechtsstaat en goed bestuur te bevorderen, te beschermen en te behartigen, met bijzondere aandacht voor de gendergelijkheid;
- vreedzame en veerkrachtige staten en samenlevingen tot stand te brengen en daarbij bestaande en nieuwe bedreigingen voor vrede en veiligheid aan te pakken;
- menselijke en sociale ontwikkeling te bevorderen, en met name armoede uit te bannen en ongelijkheid aan te pakken met bijzondere aandacht voor vrouwen en meisjes;
- investeringen te mobiliseren, handel te ondersteunen en de ontwikkeling van de particuliere sector te stimuleren, met het oog op duurzame en inclusieve groei en het scheppen van fatsoenlijke banen voor iedereen;
- de klimaatverandering te bestrijden, het milieu te beschermen en te zorgen voor een duurzaam beheer van de natuurlijke hulpbronnen; en
- een brede en evenwichtige aanpak van migratie ten uitvoer te leggen, teneinde de voordelen van veilige, ordelijke en regelmatige migratie en mobiliteit te plukken, illegale migratie een halt toe te roepen en tegelijkertijd de diepere oorzaken ervan aan te pakken, met volledige inachtneming van het internationale recht en overeenkomstig de respectieve bevoegdheden van de partijen.

In de overeenkomst wordt bevestigd dat de partijen vastbesloten zijn de regelmatige politieke dialoog te versterken op alle niveaus en in de vorm die er het best toe bijdraagt de doelstellingen van het partnerschap te verwezenlijken o.m. via het aannemen van gemeenschappelijke standpunten op wereldwijde gremia, partnerschappen om het multilateralisme te promoten en een op regels gebaseerde wereldorde te faciliteren.

De doelstellingen worden nagestreefd in een geest van soevereine gelijkheid, solidariteit, wederkerigheid, verantwoordingsplicht en wederzijds respect met het oog op het stimuleren van wereldwijde actie.

De bepalingen van het algemene deel en z'n bijlage zijn bindend voor alle partijen. De bepalingen van de Regionale Protocollen zijn bindend voor de EU-partijen en de partijen van respectievelijk Afrika, het Caribisch gebied en het gebied van de Stille Oceaan.

Deel II – Strategische prioriteiten

Titel I – Mensenrechten, democratie en goed bestuur in mensgerichte en op rechten gebaseerde samenlevingen

De partijen bevestigen hun vastbeslotenheid om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden en de democratische beginselen, die universeel en ondeelbaar zijn, te beschermen, te bevorderen en na te leven alsook aan het uitdragen van de waarden democratie, behoorlijk bestuur, de rechtsstaat, en de beginselen non-discriminatie, gelijkheid en solidariteit. De partijen bevorderen deze waarden onder volledige inachtneming van de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en het internationaal recht.

Met de overeenkomst wordt ervoor gezorgd dat de eerbiediging van de mensenrechten, de fundamentele vrijheden, de democratische beginselen en de rechtsstaat ten grondslag ligt aan het binnenlandse en buitenlandse beleid van de partijen en een essentieel onderdeel van de overeenkomst vormt. Specifiek gaat aandacht naar gendergelijkheid, inclusieve en pluralistische samenlevingen, goed bestuur, het overheidsapparaat, statistieke en persoonsgegevens in deze context.

Titel II – Vrede en veiligheid

In deze titel stellen de partijen dat vrede, stabiliteit en veiligheid, met inbegrip van menselijke veiligheid en veerkracht, van cruciaal belang zijn voor duurzame ontwikkeling en welvaart. De partijen hanteren een alomvattende en geïntegreerde aanpak van conflicten en crisissen. Zij gaan de verspreiding van massavernietigingswapens tegen en pakken alle ernstige misdrijven aan die de internationale gemeenschap raken. De partijen pakken nieuwe of toenemende bedreigingen voor de veiligheid aan, zoals terrorisme en de financiering ervan, gewelddadig extremisme, georganiseerde misdaad, de verspreiding van massavernietigingswapens, piraterij en mensenhandel, drugs, wapens en andere illegale goederen, cybercriminaliteit en cyberdreigingen en dit door middel van samenwerking op het vlak van rechtshandhaving.

Titel III- Menselijke en sociale ontwikkeling

In deze titel wordt het voornemen van de partijen bevestigd om samen te werken aan duurzame ontwikkeling en het uitroeien van alle vormen van armoede, het aanpakken van ongelijkheden en het bevorderen van sociale cohesie, met bijzondere aandacht voor de specifieke behoeften van jongeren, vrouwen en meisjes, en de meest kwetsbare en achtergestelde groepen. Zij zorgen dat iedereen over de nodige middelen beschikt om een waardig leven te leiden met een toereikende levensstandaard o.m. door gepaste sociale bescherming en sociale diensten.

Met de overeenkomst wordt gestreefd naar inclusieve en eerlijke toegang tot hoogwaardig onderwijs op alle niveaus, naar het hoogst haalbare niveau van lichamelijke en geestelijke gezondheid, naar voedselzekerheid en een betere voedingskwaliteit en naar universele toegang tot veilig drinkwater, sanitaire voorzieningen en huisvesting voor iedereen.

De partijen bevestigen hun engagement om volledige tewerkstelling en waardig werk na te streven, daarbij bevorderen ze de rechten van personen met een handicap en nemen krachtigere maatregelen om ervoor te zorgen dat zij volledig in de samenleving worden geïntegreerd en op voet van gelijkheid kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt.

Daarnaast verbinden de partijen zich ertoe samen te werken aan een geïntegreerde benadering die de aan de bevolkingsgroei gerelateerde problemen zo veel mogelijk terugdringt en de voordelen van een demografisch dividend maximaliseert. Bevolkingsgroei en demografische verschuivingen kunnen immers een aanzienlijke impact hebben op de vorderingen op het gebied van ontwikkeling en de economische vooruitgang. Bijzondere aandacht gaat naar de jeugd en cultuur.

Titel IV - Inclusieve duurzame economische groei en ontwikkeling

In deze titel komen de partijen overeen om geïntegreerde strategieën te volgen waarin de economische, de sociale en de milieudimensie van duurzame ontwikkeling zijn opgenomen. Zij nemen passende maatregelen om fatsoenlijke banen voor iedereen te scheppen en de overgang naar emissiearme en hulpbronnenefficiënte economieën te ondersteunen. Zij ondersteunen de sociaal-economische emancipatie van gemarginaliseerde groepen, vrouwen en jongeren. Ook de inspanningen op het gebied van onderzoek en innovatie voor duurzame ontwikkeling worden opgevoerd.

In de overeenkomst wordt verder bepaald dat de partijen zullen samenwerken om de juiste voorwaarden te scheppen voor meer investeringen, economische diversificatie, regionale economische integratie, een intensiever handelsverkeer en de ontwikkeling van de particuliere sector. Het bevorderen van investeringen en het ontwikkelen van de particuliere sector moeten centraal staan in het partnerschap.

Titel V – Milieuduurzaamheid en klimaatverandering

De partijen zijn het erover eens dat aantasting van het milieu, niet-duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en klimaatverandering een ernstige bedreiging vormen voor de verwezenlijking van duurzame ontwikkeling. Zij bevestigen dat er overeenstemming moet worden bereikt over ambitieuze maatregelen om de negatieve gevolgen van klimaatverandering te beheersen en terug te dringen en hun economieën op een duurzaam, veerkrachtig koolstofarm groeipad te zetten, en tegelijkertijd bij te dragen aan het scheppen van fatsoenlijke banen voor iedereen.

De partijen integreren milieuduurzaamheid, de bestrijding van klimaatverandering en het streven naar milieuduurzame groei in alle beleidsmaatregelen, plannen en investeringen. De partijen verbinden zich ertoe in een internationaal kader nauwer samen te werken en doeltreffende allianties in internationale fora op te bouwen over relevante kwesties. De partijen voeren de multilaterale milieuovereenkomsten waarbij zij partij zijn effectief uit.

De partijen houden bij het intensiveren van hun samenwerking rekening met:

- de kwetsbaarheid van kleine eilandstaten, de minst ontwikkelde landen en van de bevolking in kustgebieden, in het bijzonder gezien de dreiging van klimaatverandering;
- de blootstelling van landen aan verergerende droogte, overstromingen, kusterosie, waterschaarste, bodem- en bosdegradatie, biodiversiteitsverlies, ontbossing en verwoestijning;
- de noodzaak om verliezen en schade die verband houden met de nadelige gevolgen van klimaatverandering, met inbegrip van gebeurtenissen die zich slechts langzaam voordoen, zoals de stijging van de zeespiegel, tot een minimum te beperken, af te wenden en aan te pakken;
- de verbanden tussen rampenrisicovermindering en aanpassing aan strategieën en activiteiten inzake klimaatverandering, alsmede hun nauwe samenhang met veerkracht, de rol van natuurlijke ecosystemen hierin en voedselzekerheid, en;
- de samenhang met migratie en veiligheid.

In dit verband zijn hoofdstukken specifiek gewijd aan milieuduurzaamheid, oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen, klimaatverandering en natuurrampen

Titel VI – Migratie en mobiliteit

De partijen verbinden zich om intensiever samen te werken geleid door de beginselen van solidariteit, oprecht partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid en met respect voor het internationaal recht, waaronder het internationaal recht inzake de mensenrechten, en voor de soevereiniteit en de nationale bevoegdheden. Zij erkennen dat migratie en mobiliteit, mits goed beheerd, een positieve invloed kunnen hebben op duurzame ontwikkeling en erkennen dat de negatieve gevolgen die illegale migratie kan hebben voor de landen van oorsprong, doorreis en bestemming, moeten worden aangepakt. De inspanningen inzake het voorkomen en het bestrijden van mensenhandel en migrantensmokkel worden opgevoerd. Ook wordt het belang onderkend van Zuid-Zuidmigratie en door milieuproblemen en klimaatverandering veroorzaakte migratie en mobiliteit, alsmede van gedwongen ontheemding.

In de overeenkomst wordt ernaar gestreefd om, onder volledige inachtneming van het internationaal recht en ieders bevoegdheden, de vruchten te plukken van veilige, ordelijke en reguliere migratie en mobiliteit.

De partijen steunen de ontwikkeling en uitvoering van strategieën voor de integratie van legaal verblijvende onderdanen van derde landen op de arbeidsmarkt en in de gastsamenleving, waarbij zij de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende actoren die op nationaal, regionaal en lokaal niveau aan integratie werken, met inbegrip van de lokale overheid en het maatschappelijk middenveld, ondersteunen en versterken.

De partijen zetten zich in om onderdanen van derde landen billijk te behandelen. Ze streven ernaar doeltreffende integratiemaatregelen te treffen voor de personen die legaal op hun grondgebied verblijven.

In de overeenkomst wordt bevestigd dat de partijen wettelijk verplicht zijn hun onderdanen die illegaal op het grondgebied van een andere partij verblijven onvoorwaardelijk terug te nemen en te zorgen voor een vlotte en doeltreffende uitvoering van deze verplichting. De partijen zien erop toe dat de rechten en de waardigheid van het individu ten volle worden beschermd en geëerbiedigd, onder meer in het kader van procedures voor terugkeer van irreguliere migranten naar hun land van herkomst. De partijen werken samen om de vrijwillige terugkeer en de duurzame re-integratie van teruggekeerde migranten te bevorderen.

Deel III – Mondiale allianties en internationale samenwerking

In dit deel bevestigen de partijen het belang van samenwerking op internationaal niveau om hun gemeenschappelijke belangen te bevorderen en te verdedigen en het multilateralisme in stand te houden en te versterken.

In de overeenkomst wordt bevestigd dat de partijen hechten aan een op regels gebaseerde wereldorde, met multilateralisme als basisbeginsel en de VN als kern, met het oog op het verankeren van vrede en rechtvaardigheid, welvaart, duurzame ontwikkeling en milieuduurzaamheid.

De multilaterale samenwerking dient tevens ter bevordering en ondersteuning van de mensenrechten, de democratie, de rechtsstaat en justitie op internationaal vlak, en zorgt ervoor dat alle partijen de noodzakelijke stappen zetten om essentiële internationale overeenkomsten en verdragen te ratificeren, uit te voeren en in nationale wetgeving om te zetten.

Deel IV – Middelen voor samenwerking en uitvoering

De partijen zullen passende middelen - van zowel financiële als niet-financiële aard - beschikbaar stellen om de in deze overeenkomst vastgelegde doelstellingen te bereiken in een geest van echt partnerschap en in lijn met het principe van niemand aan z'n lot over te laten. De samenwerking zal worden gediversifieerd om een waaier van beleidslijnen en -instrumenten te omvatten en zal worden afgestemd op de specifieke behoeften, strategieën, prioriteiten en beschikbare middelen van de landen en regio's. De partijen bevestigen hun gehechtheid aan de doeltreffendheid van de hulp.

De EU bevestigt haar politieke wil om de middelen voor ontwikkelingssamenwerking uit te breiden teneinde duurzame ontwikkeling te verwezenlijken, met name door armoede uit te bannen en milieuaantasting en klimaatverandering te bestrijden.

Bij de toewijzing van middelen zal voorrang worden gegeven aan de meest behoeftige landen, waar deze middelen het meeste effect kunnen sorteren, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen (MOL), lage-inkomenslanden en de landen die in een kwetsbare of conflictsituatie verkeren. Specifieke aandacht zal uitgaan naar de problemen waarmee middeninkomenslanden (MIC's) worden geconfronteerd, en die met name verband houden met ongelijkheid en sociale uitsluiting. De EU mobiliseert middelen en draagt bij aan de regionale, interregionale en intercontinentale medewerking.

De partijen bevestigen het belang van een brede en geïntegreerde aanpak om financiering en andere uitvoeringsmiddelen aan te trekken uit alle beschikbare bronnen (openbaar/particulier, binnenlands/internationaal). Zij doen beroep op alle actoren, met inbegrip van eventuele derde landen. De beslissingen omtrent begrotingssteun moeten aan specifieke criteria voldoen.

De partijen erkennen dat kapitaalstromen uit de particuliere sector een cruciale aanvulling op de nationale ontwikkelingsinspanningen vormen. Geldovermakingen zijn cruciaal als particuliere bron van financiering voor ontwikkeling. De partijen verbinden zich ertoe in zowel de landen van verzending als de landen van ontvangst goedkopere, snellere en veiligere overmakingen te bevorderen, onder meer via mobiele en internetbankdiensten. Daarbij dienen zij er ook voor te zorgen dat de desbetreffende wetgeving geen bepalingen bevat die het doeltreffend gebruik van legale kanalen voor overmakingen belemmeren.

De OACPS-leden die partij zijn bij deze overeenkomst, bevestigen dat zij zich inzetten om de mobilisering van binnenlandse middelen te verbeteren o.m. via een verbeterd belastingstelsel. Zij bevorderen een klimaat dat de binnenlandse particuliere geldstromen doet toenemen en de handel als motor voor ontwikkeling stimuleert. De partijen engageren zich een houdbare schuldenlast op lange termijn na te streven via coördineerde beleidsmaatregelen.

Deel V – Institutioneel kader

De dialoog tussen de partijen wordt gevoerd op verschillende niveaus: de OACPS-EU-Raad van Ministers, het OACPS-EU-Comité van hoge ambtenaren op ambassadeursniveau (OACPS-EU-Alsoc) en de Gezamenlijke Parlementaire Vergadering OACPS-EU.

Daarnaast wordt voor elk van de drie regionale protocollen een Raad van Ministers, een Gemengd Comité en een Parlementaire Vergadering opgericht. Elk regionaal partnerschap wordt beheerd door een regionale Raad van ministers, die belast is met het voeren van een politieke dialoog en het nemen van alle formele besluiten in verband met de uitvoering of herziening van het regionale partnerschapsprotocol.

De overeenkomst voorziet tevens in specifieke mechanismen voor dialoog en overleg met alle relevante belanghebbenden, waaronder lokale autoriteiten, het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigers van de particuliere sector op het niveau van de regionale partnerschappen.

Deel VI – Slotbepalingen

Dit deel bevat onder meer bepalingen over de territoriale toepassing, de relatie tot andere overeenkomsten, de inwerkingtreding en voorlopige toepassing, beëindiging, de geschillenregeling, het nakomen van de verplichtingen, het toetreden van derde landen, de waarnemersstatus en de authentieke teksten.

Deze overeenkomst wordt gesloten voor een periode van twintig jaar. Drie jaar vóór het einde van die periode treden de partijen met elkaar in dialoog met het oog op een herziening van de bepalingen.

Afrika Protocol

Deel I – Samenwerkingskader

Het partnerschap tussen de EU en Afrika wordt gevormd door de algemene doelstellingen, beginselen en verplichtingen uit het algemene deel van deze overeenkomst en door de specifieke strategische prioriteiten en doelstellingen en verplichtingen van dit protocol. Het algemene deel en het protocol zijn complementair en versterken elkaar onderling.

De partijen ondersteunen de regionale economische integratie in Afrika als manier om vrede en welvaart te bereiken.

Deel II – Belangrijke samenwerkingsgebieden

Titel I - Inclusieve, duurzame economische groei en ontwikkeling

Dit protocol versterkt de economische en handelsbetrekkingen tussen de partijen. Het verbetert de macro-economische en financiële stabiliteit, versterkt het menselijke kapitaal, stimuleert en bevordert investeringen en bedrijfskansen en ondersteunt economische diversifiëring en de overgang naar volledige en kwalitatieve werkgelegenheid. Dit met bijzondere aandacht voor jongeren en vrouwen en met respect voor en bescherming van elementaire arbeidsnormen, waaronder de sociale dialoog.

De partijen ondersteunen de duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van belangrijke infrastructuren, versterken de samenwerking op gebied van intellectuele eigendomsrechten ter versterking van de capaciteit om intellectuele eigendomsrechten op nationaal, regionaal en continentaal niveau te bevorderen en bevorderen de inclusieve en duurzame industrialisering in Afrika.

Daarnaast versterkt het protocol de ontwikkeling van de particuliere sector opdat iedereen kan profiteren van de mondialisering en de regionale integratie en opdat economische groei hand in hand gaat met milieuduurzaamheid en de groene economie ondersteunt. Tot slot zullen de partijen de samenwerking versterken op het vlak van handel, wetenschap en technologie.

Het zwaartepunt zal liggen op de volgende belangrijke sectoren, die naar verwachting een sterk multiplicatoreffect zullen hebben voor inclusieve en duurzame economische ontwikkeling en het scheppen van waardig werk: landbouw, veeteelt, blauwe economie en visserij, winningsindustrieën en verwerking, maakindustrie, diensten, vervoer, duurzame energie, ICT en digitale economie en toerisme.

De partijen komen overeen dat de samenwerking op handelsgebied in de eerste plaats zal voortbouwen op de bestaande preferentiële handelsregelingen en de economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's).

Titel II – Menselijke en sociale ontwikkeling

In deze titel bevestigen de partijen hun voornemen om armoede in al haar vormen tegen 2030 uit te roeien, ongelijkheid doeltreffend aan te pakken, gendergelijkheid te verwezenlijken en voorwaarden te scheppen voor een doeltreffende participatie van de burgers aan het democratische leven en een actieve bijdrage tot duurzame economische groei. Sociale bescherming is hierbij een belangrijk element.

De partijen streven naar inclusieve en eerlijke toegang tot hoogwaardig onderwijs op alle niveaus, naar universele gezondheidszorgdekking, naar het hoogst haalbare niveau van gezondheidszorg, naar universele toegang tot veilig drinkwater, sanitaire voorzieningen en huisvesting en naar voedselzekerheid en betere voeding. Ook worden concrete maatregelen voorzien op het vlak van cultuur en sport. De partijen ondersteunen de ontwikkeling en uitvoering van macro-economisch, werkgelegenheids- en sociaal beleid gericht op volledige tewerkstelling en waardig werk voor iedereen. Bijzondere aandacht gaat naar personen met een beperking, jongeren en emancipatie van vrouwen.

Titel III – Milieu, beheer van natuurlijke hulpbronnen en klimaatverandering

De partijen nemen ambitieuze maatregelen inzake mitigatie en adaptatie om de risico's van de klimaatverandering te beheersen en terug te dringen. Zij nemen specifieke maatregelen om biodiversiteitsverlies te beperken en te voorkomen, ecosystemen in stand te houden en te herstellen, illegale handel in wilde dieren te bestrijden, duurzaam beheer van water, land, bodem en andere natuurlijke hulpbronnen te bevorderen, het bestuur van de oceanen te versterken, alle vormen van verontreiniging te bestrijden, goed afvalbeheer te bevorderen en de veerkracht bij natuurrampen te vergroten.

De partijen versnellen de overgang naar groenere ontwikkelingstrajecten in belangrijke economische sectoren, bevorderen circulaire economieën en een efficiënt gebruik van hulpbronnen. Zij ondersteunen schone en duurzame energie en koolstofarme technologieën, en zorgen er daarbij voor dat economische groei hand in hand gaat met de overgang naar lage emissies en milieuduurzaamheid. Er wordt gestreefd om doeltreffende allianties in internationaal verband tot stand te brengen, teneinde wereldwijde actie te bevorderen. Zij bouwen capaciteit op voor de uitvoering van multilaterale milieuovereenkomsten waarbij zij partij zijn, en integreren milieuduurzaamheid, doelstellingen inzake klimaatverandering en het streven naar ecologisch duurzame groei in nationale en lokale beleidsmaatregelen, plannen en investeringen.

De constructieve betrokkenheid van lokale autoriteiten, inheemse volkeren, het maatschappelijk middenveld en de particuliere sector, alsmede de eerbiediging van de rechten van eenieder, wordt bevorderd.

Titel IV – Vrede en veiligheid

In deze titel wordt herhaald dat de partijen de partnerschappen voor vrede en veiligheid op nationaal, regionaal en continentaal niveau verdiepen, met het oog op meer stabiliteit en welvaart in beide continenten.

De partijen nemen concrete maatregelen op het vlak van de strijd tegen terrorisme, gewelddadig extremisme en radicalisering, de georganiseerde misdaad, de illegale verspreiding van en handel in wapens en drugs, cybercriminaliteit en op vlak van maritieme veiligheid. De partijen versterken de dialoog en samenwerking op het vlak van rechtshandhaving.

Titel V – Mensenrechten, democratie en goed bestuur

De partijen zijn vastbesloten om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te bevorderen, te beschermen en te verwezenlijken, de democratie en de rechtstaat te bevorderen en te versterken en te zorgen voor een transparant en inclusief bestuur dat burgers en maatschappelijke organisaties voldoende ruimte biedt om hun verwachtingen ten aanzien van de beleidsvorming kenbaar te maken. De rechten van jongeren, vrouwen en meisjes zullen speciale aandacht krijgen, net als de bestrijding van corruptie en het bevorderen van gezonde overheidsfinanciën.

Het non-discriminatiebeginsel wordt toegepast met betrekking tot geslacht, etnische of sociale afkomst, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, handicap, leeftijd of andere status.

Titel VI- Migratie en mobiliteit

In deze titel kiezen de partijen voor een brede en evenwichtige aanpak van migratie. Zij bevestigen hun verbintenis om de mensenrechten van alle vluchtelingen en migranten te beschermen en pakken migratie aan in een geest van solidariteit, oprecht partnerschap en gedeelde verantwoordelijkheid, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden en met volledige eerbiediging van het internationale recht. Er wordt erkend dat de Afrikaanse en Europese belangen inzake migratie nauw met elkaar verweven zijn en dat goed beheerde migratie en mobiliteit een bron van welvaart, innovatie en duurzame ontwikkeling kunnen zijn. Daarvoor wordt verder gebouwd op bestaande initiatieven zoals het gezamenlijk actieplan van Valletta, de processen van Rabat en Khartoem en de intercontinentale dialoog tussen de EU en de Afrikaanse Unie.

De partijen gaan een dialoog aan en werken samen inzake alle aspecten die verband houden met legale en illegale migratie, onder meer door concrete maatregelen te nemen inzake:

- legale migratie;
- het bestrijden van irreguliere migratie en het aanpakken van de diepere oorzaken ervan;
- het voorkomen en bestrijden van migrantensmokkel;
- het aanpakken van mensenhandel;
- het versterken van de betrokkenheid van de diaspora en van investeringen ten behoeve van duurzame ontwikkeling;
- het versterken van de samenwerking inzake terugkeer, overname en duurzame re-integratie van repatrianten.

Caribisch Protocol

Deel I – Samenwerkingskader

Het partnerschap tussen de EU en het Caribisch gebied wordt gevormd door de algemene doelstellingen, beginselen en verplichtingen uit het algemene deel van deze overeenkomst en door de specifieke strategische prioriteiten en doelstellingen en verplichtingen van dit protocol. Het algemene deel en het protocol zijn complementair en versterken elkaar onderling.

Bijzondere aandacht gaat naar Haïti als het enige minst ontwikkelde land in het Caribisch gebied. Er zal worden gestreefd naar samenwerking om de structurele zwakheden van het land aan te pakken en tegelijkertijd de consolidatie van zijn instellingen te ondersteunen, het bestuur te verbeteren en armoede en sociale ongelijkheid terug te dringen. Multilateralisme en alliantievorming wordt vooropgesteld en regionale integratie en samenwerking wordt gezien als een belangrijk middel om vrede en welvaart te bereiken, om duurzame en veerkrachtige economieën en samenlevingen te bouwen en het concurrentievermogen te vergroten.

Deel II – Belangrijke samenwerkingsgebieden

Titel I - Inclusieve, duurzame economische groei en ontwikkeling

Het protocol versterkt de economische en handelsbetrekkingen tussen de partijen, verbetert de macro-economische en financiële stabiliteit, stimuleert investeringen en bedrijfskansen en ondersteunt de overgang naar volledige en kwalitatieve werkgelegenheid. Door middel van de sociale dialoog worden de mensenrechten en de fundamentele arbeidsnormen geëerbiedigd en beschermd. Het protocol versterkt de ontwikkeling van de particuliere sector, inclusief landbouw, industrie en diensten.

De partijen komen overeen hun inspanningen toe te spitsen op belangrijke en opkomende economische sectoren (zoals bijvoorbeeld landbouw, blauwe economie, winningsindustrieën, diensten, duurzame energie, connectiviteit, toerisme, onderzoek, innovatie en technologie en culturele en creatieve sectoren) met een multiplicatoreffect op het gebied van duurzame groei, toegevoegde waarde, het scheppen van banen en de uitbanning van armoede.

In deze titel geven de partijen aan de uitvoering van de economische partnerschapsovereenkomst tussen het Cariforum en de EU te steunen, teneinde de doeltreffendheid ervan als instrument ter bevordering van duurzame ontwikkeling te versterken en de commerciële relevantie ervan te waarborgen.

Titel II – Milieuduurzaamheid, klimaatverandering en duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen

De partijen nemen maatregelen inzake mitigatie en adaptatie om de risico's van de klimaatverandering waarvoor de Caribische landen bijzonder kwetsbaar zijn, te beheersen en terug te dringen. Zij nemen maatregelen om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan, ecosystemen in stand te houden en te herstellen, ontbossing tegen te gaan, oceaانبheer te bevorderen en natuurrampen en antropogene gevaren te voorkomen en erop te reageren, onder meer door klimaatfinanciering, bevordering van technologieoverdracht en capaciteitsopbouw, waar passend.

Zij investeren in groene groei, bevorderen circulaire economieën en ondersteunen de overgang naar een klimaatbestendige en emissiearme ontwikkeling, waarbij zij ervoor zorgen dat economische groei volledig complementair is met milieuduurzaamheid.

Titel III – Mensenrechten, goed bestuur, vrede en veiligheid

De partijen bevorderen de dialoog en de samenwerking met het oog op de versterking van de veiligheid en de totstandbrenging van vreedzame en veerkrachtige samenlevingen. Zij bevorderen en beschermen de mensenrechten, de menselijke waardigheid, de fundamentele vrijheden en de democratische beginselen volledig, bouwen verantwoordelijke en transparante instellingen op, versterken het bestuur (daarinbegrepen goed financieel bestuur en gezonde overheidsfinanciën) en de justitiële stelsels en zorgen voor voldoende en passende ruimte voor individuen en groepen om uiting te geven aan hun aspiraties en bij te dragen aan de vormgeving van het beleid. Daartoe besteden de partijen bijzondere aandacht aan de bevordering van de rechten van jongeren, vrouwen en meisjes en inheemse volkeren zoals uiteengezet in de Verklaring van de Verenigde Naties inzake de rechten van inheemse volkeren, ouderen en personen met een handicap.

Zij intensiveren hun inspanningen om de veiligheid van de burgers te bevorderen en georganiseerde criminaliteit te voorkomen en te bestrijden, door het nemen van concrete maatregelen op vlak van illegale drugs, maritieme veiligheid, cyberveiligheid, witwassen van geld, grensbeheer, corruptie, alle vormen van illegale handel, en illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens en munitie.

Titel IV – Menselijke ontwikkeling, sociale cohesie en mobiliteit

In deze titel bevestigen de partijen hun voornemen om armoede in al haar vormen tegen 2030 uit te roeien, ongelijkheid doeltreffend aan te pakken, gendergelijkheid te bewerkstelligen en voorwaarden te scheppen voor een doeltreffende participatie van de burgers aan het democratische leven en een actieve bijdrage tot duurzame economische groei. Sociale cohesie en sociale bescherming zijn hierbij belangrijke instrumenten om een zelfversterkende cyclus naar inclusieve en duurzame economische ontwikkeling te creëren, en dit door economische winst opnieuw breder te investeren in de samenleving en de bevolking en de sociale veerkracht te vergroten.

De partijen streven naar inclusieve en eerlijke toegang tot hoogwaardig onderwijs op alle niveaus, naar het hoogst haalbare niveau van gezondheidszorg, naar universele toegang tot veilige en betaalbare huisvesting, veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, naar duurzame stedelijke en plattelandsontwikkeling en naar voedselzekerheid en een betere voedingskwaliteit. Ze bevorderen sport als motor voor duurzame ontwikkeling, gezondheid en welzijn, sociale inclusie non-discriminatie en bevordering van mensenrechten.

De partijen volgen een brede en evenwichtige aanpak van migratie. De partijen benutten de voordelen van migratie, bevorderen de integratie van migranten, maken gebruik van de kennis, ondernemersvaardigheden en investeringen van de diaspora en maximaliseren het gebruik van geldovermakingen als financieringsbron voor inclusieve en duurzame ontwikkeling. Zij zullen ook een open dialoog voeren over mobiliteit.

Stille Oceaan Protocol

Deel I – Samenwerkingskader

Het partnerschap tussen de EU en het Stille Oceaan gebied wordt gevormd door de algemene doelstellingen, beginselen en verplichtingen uit het algemene deel van deze overeenkomst en door de specifieke strategisch prioriteiten en doelstellingen en verplichtingen van dit protocol. Het algemene deel en het protocol zijn complementair en versterken elkaar onderling.

De partijen intensiveren hun inspanningen voor het multilateralisme en een op regels gebaseerde wereldorde en ondersteunen het proces van regionale integratie en samenwerking als manier om landenoverschrijdende problemen aan te pakken.

Deel II – Belangrijke samenwerkingsgebieden

Titel I Milieuduurzaamheid en klimaatverandering

Gezien de ernstige bedreiging van de klimaatverandering met name de belangrijke risico's voor kleine eilandstaten nemen de partijen ambitieuze maatregelen inzake mitigatie en adaptatie om de klimaatverandering te beperken en zich eraan aan te passen, de risico's van verlies en schade af te wenden, tot een minimum te beperken en aan te pakken, de kwaliteit van het milieu te beschermen en te verbeteren, en het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen te ondersteunen. Zij nemen maatregelen om het verlies aan biodiversiteit aan te pakken, ecosystemen in stand te houden en te herstellen, oceaانبbeheer te bevorderen en rampen te voorkomen en aan te pakken.

Zij investeren in groene groei, circulaire economieën en hernieuwbare energie, en zorgen ervoor dat economische groei hand in hand gaat met milieuduurzaamheid.

Titel II: Inclusieve en duurzame economische ontwikkeling

Het protocol versterkt de economische en handelsbetrekkingen tussen de partijen, verbetert de macro-economische en financiële stabiliteit, stimuleert investeringen en bedrijfskansen en ondersteunt de overgang naar volledige en kwalitatieve werkgelegenheid. Dit met respect voor en bescherming van elementaire arbeidsnormen, waaronder de sociale dialoog. De fundamentele arbeidsnormen worden door middel van onder meer de sociale dialoog gehandhaafd en beschermd. De partijen verbinden zich ertoe een ondernemingsklimaat te scheppen dat bevorderlijk is voor grotere investeringsstromen en voor de ontwikkeling van de particuliere sector.

De partijen concentreren zich onder meer op de volgende essentiële sectoren die naar verwachting een aanzienlijk multiplicatoreffect zullen hebben voor inclusieve en duurzame economische ontwikkeling en werkgelegenheid: 'blauwe' economie, landbouw, toerisme, duurzame energie, connectiviteit, winningsindustrieën en bosbouw.

Titel III: Oceanen, zeeën en visserij

In deze titel komen de partijen overeen om hun inspanningen op te voeren om de oceanen en zeeën te beschermen tegen verschillende vormen van druk, zoals klimaatverandering, verzuring van de oceanen en verbleking van het koraal, overexploitatie, illegale en ongereguleerde visserij en andere destructieve en niet-duurzame activiteiten. Zij bevorderen de duurzame ontwikkeling van de blauwe economie, beschermen de mariene ecosystemen en de biodiversiteit, verminderen alle vormen van verontreiniging en voeren een beleid gericht op de klimaatverandering.

Titel IV: Veiligheid, mensenrechten, democratie en goed bestuur

De partijen werken samen met het oog op de totstandbrenging van vreedzame en veerkrachtige samenlevingen. Zij bevorderen en beschermen de mensenrechten en de democratische beginselen, bouwen verantwoordelijke en transparante instellingen op en versterken het goed bestuur.

Zij nemen concrete maatregelen met betrekking tot terrorisme, bedreigingen voor de cyberveiligheid en alle vormen van grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit, met name met betrekking tot maritieme veiligheid, cybercriminaliteit, menselijke veiligheid en milieuveiligheid en de handhaving van mensenrechten. Daarbij wordt rekening gehouden met relevante beleidskaders, waaronder de beginselen van de verklaring van Boe over regionale veiligheid en de relevante EU-strategieën voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Titel V: Menselijke en sociale ontwikkeling

In deze titel bevestigen de partijen hun voornemen om armoede in al haar vormen tegen 2030 uit te roeien, de menselijke en sociale ontwikkeling te stimuleren, ongelijkheid doeltreffend aan te pakken, gendergelijkheid te bewerkstelligen en voorwaarden te scheppen voor een doeltreffende participatie van de burgers aan het democratische leven en een actieve bijdrage tot duurzame economische groei. Sociale cohesie en sociale bescherming zijn hierbij belangrijk instrumenten om een zelfversterkende cyclus naar inclusieve en duurzame economische ontwikkeling te creëren, en dit door economische winst opnieuw breder te investeren in de samenleving en de bevolking en de sociale veerkracht te vergroten.

De partijen streven naar inclusieve en eerlijke toegang tot kwalitatief onderwijs op alle niveaus, naar universele gezondheidszorgdekking, billijke toegang tot gezondheidsdiensten, naar het hoogst haalbare niveau van gezondheidszorg, naar bevordering van de toegang tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, veilige en betaalbare huisvesting en naar voedselzekerheid en een betere voedingskwaliteit. Ze bevorderen meer inclusieve en goed functionerende arbeidsmarkten en een werkgelegenheidsbeleid gericht op waardig werk. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar personen met een handicap en jongeren. Cultuur en sport worden beschouwd als stimuli voor duurzame menselijke en sociale ontwikkeling en inclusieve economische groei, alsook van sociale insluiting en vreedzame samenlevingen.

Bijlagen

Bijlage I omvat de terugkeer- en overnameprocedures en bijlage II betreft de werkzaamheden van de Europese Investeringsbank.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken,
Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE